

(НИН, 27.08.2009)

Приближава се крају и продужетак од месец дана а још увек се не може наслутити коначан исход утакмице: Млађан Динкић против српског новинарства. Динкић је дуго имао све разлоге да верује да ће да победи. Али, како се приближава тренутак када ће Славица Ђукић-Дејановић позвати посланике да убаце своје картице у гласачке машине повећавају се и шансе да српски новинари, ипак, не поделе исту судбину и правила игре као и њихове колеге из Таџикистана и Узбекистана.

Измене и допуне Закона о информисању по хитном поступку су дотеране пред народне посланике још крајем јула. Али, Ивица Дачић и његових 12 посланика нису хтели да гласају за тако нешто, а Драган Марковић Палма је, чак директно са плаже, у Скупштину довео свог посланика Петра Петровића како би показао да је озбиљан у намери да закон не прође. И Славица Ђукић-Дејановић је објавила паузу од месец дана. Да се прикупи већина.

И чинило се да је начин пронађен. ЛДП, који је од почетка велики критичар поменутих измена и допуна, досетио се да би овај закон могао да се поправи, што би им умирило савест при гласању за измене. Плус изгледа да би се могао наћи и начин како да се убеди ПУПС који је већ прешао пут од тврдих противника закона до тога да ће тек донети одлуку о томе како ће гласати. Са самосталним посланицима који би требало да изађу из сале док се гласа и ако се сви владини врате са летовања живи и здрави, може да се накупи таман онолико колико треба.

У овом тренутку за закон би сигурно гласало 78 посланика ЗЕС-а, 24 посланика Г17 плус, четири Мађара и два Угљанинова Бошњака. То је 108. Против је 107 посланика СРС, ДСС и напредњака плус три Палмина посланика. Дванаест социјалиста биће уздржано. Ако од 12 посланика ЛДП-а, 10 гласа за (Весна Пешић и Жарко Кораћ су изјавили да неће да гласају за овакве измене закона) и ако за гласа и пет пензионера, то је укупно 123. И то је довољно за изгласавање закона уколико у сали не буду Пешићева, Кораћ, самостални посланици Владан Батић и Јован Дамјановић и Риза Хаљими. Ако неко од њих уђе у салу и буде уздржан – што је став свих њих, закон не пролази.

Сад, како поправити закон да би потребних десет Чединих посланика гласало. Јер, остало је само да се гласа: нема више подношења амандмана. Али, постоје већ поднети амандмани: власти и опозиције. Узгред, ти амандмани уопште и нису поднети на овај текст закона него је текст закона мењан после подношења амандмана, али то сад више и није важно. Важно је да нема времена за нове амандмане. И ЛДП-у је било важно да није било јавне расправе и консултација са медијским удружењима (иако је министар културе Небојша Брадић тврдио супротно). Па су они током августа заређали по медијским удружењима да бар то одуже. И шта су установили?

Надежда Гаће, председница Независног удружења новинара Србије, каже да се закон може поправити и да је сад на ЛДП-у да издејствује те поправке у аранжману са Демократском странком. „НУНС је изашао са својих седам предлога који би тај закон побољшали. Пет од седам предлога влада је већ уврстила у свој текст закона кроз амандмане, а успели смо да нађемо још три амандмана посланика опозиције који практично садрже наша два преостала предлога. ЛДП је разумео наш став и мој лични утисак је да су они спремни да гласају ако се ови амандмани усвоје.“

Љиљана Смајловић, председница Удружења новинара Србије, међутим, каже да овакав закон не може да се сад поправља јер скоро сваки члан закона има неку одредбу којом прописује казне које могу да униште медиј. „Не може се доносити закон из којег произлази да су медији највећи проблем ове државе и да се у медијској сфери примењују казне које нигде не важе. Ако погрешни лекар не затвара се дом здравља, ако погрешни полицајац не затвара се полицијска станица, али ако погрешни новинар онда његов лист може да буде затворен.“ Смајловићева каже да јој није деловало да су представници ЛДП-а само фингирани састанак са УНС-ом а да већ знају одлуку. „Рекли су и да су тражили мишљење европских установа и да неће гласати за закон ако је он у супротности са европским препорукама.“

И ту сад долази до обрта: јер се шест дана пред истек рока коначно огласио ОЕБС. Наиме, Ханс Ола Урстад, шеф мисије ОЕБС-а у Србији, рекао је да поменуте измене закона угрожавају медијску реформу: критиковао је што се медијски закони већ други пут доносе по хитном поступку, што уводе казне „које су превисоке за ситуацију у Србији и као такве могу довести до аутоцензуре и затварања медија“, као и недостатак транспарентности и јавне расправе. Истог дана огласила се и Међународна федерација новинара пославши писмо Борису Тадићу, Мирку Цветковићу, Славици Ђукић-Дејановић и Небојши Брадићу, тражећи од њих да повуку поменуте измене закона „јер очито крше европске принципе слободе штампе“.

Ако ће одлука о томе како ће гласати посланици ЛДП заиста тек да буде донета на председништву странке, како за наш лист каже Зоран Остојић, биће занимљиво којом ће калкулацијом Чедомир Јовановић објаснити то да његови посланици треба да гласају за закон супротан европским стандардима. И који, узгред, уласком у салу може да сруши, на пример доскорашњи радикал Јован Дамјановић.

А плус, постоји могућност и да ипак све буде у реду, да се већ спреми астал за Кораћа, Пешићеву, Батића, Хаљимија и Дамјановића далеко од парламента и да закон буде изгласан. Потом на сцену ступа председник Републике Борис Тадић и одбија да га потпише.